

DF-109

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-110 : Org. of Commerce & Management

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (i) ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરો.
- (ii) ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક કક્ષાએ વાણિજ્ય શિક્ષણનું વર્તમાન સમયમાં મહત્ત્વ સમજાવો.
- અથવા**
- (i) વેપાર અને વાણિજ્યનો અર્થ આપી, વેપાર અને વાણિજ્યનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (ii) વાણિજ્ય શિક્ષણના ધ્યેયો સ્પષ્ટ કરો.
- (B) ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો : 4
- (1) વાણિજ્ય શિક્ષણનો મૂળભૂત હેતુ કયો છે ?
- (2) વેપારની સહાયક સેવાઓ જણાવો.
- (3) શિક્ષણના હેતુઓ કોણે રજૂ કર્યા ?
- (4) 'જ્ઞાન' સામાન્ય હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ લખો.
- (5) અપેક્ષિત વર્તન-પરિવર્તન એટલે શું ?
- (6) સામાન્ય પ્રવાહના ધોરણ-11, 12માં વાણિજ્ય વિષયનો સમાવેશ કયા વર્ષમાં થયો ?
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (i) નિદર્શન પદ્ધતિ એટલે શું ? તેના ફાયદા-ગેરફાયદા જણાવો.
- (ii) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી સૂક્ષ્મ અધ્યાપનના સોપાનો સમજાવો.
- અથવા**
- (i) ધોરણ-11 કે 12નો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી વિષયાભિમુખ કૌશલ્યના સંદર્ભમાં માર્હકોપાઠનું આયોજન કરો.
- (ii) પાઠ આયોજન એટલે શું ? પાઠ આયોજનના ઘટકો સમજાવો.
- (B) ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો : 3
- (1) સિમ્યુલેશન એટલે શું ?
- (2) વ્યાખ્યાન પદ્ધતિની મુખ્ય મર્યાદા જણાવો.
- (3) માર્હકોટીર્યાગનો સૌપ્રથમ ખ્યાલ કોણે રજૂ કર્યો ?
- (4) કા.પા. કાર્ય કૌશલ્ય એટલે શું ?
- (5) સિમ્યુલેશન અને પાઠ આયોજન વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત જણાવો.

3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) ધંધો એટલે શું ? ધંધાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (ii) વીમો એટલે શું ? વીમાના પ્રકારો સમજાવો.

અથવા

- (i) બેંકના કાર્યો સમજાવો.
- (ii) માહિતી સંચાર એટલે શું ? માહિતી સંચાર પ્રક્રિયાના સોપાનો જણાવો.

(B) ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો :

- (1) ઉદ્યોગના પ્રકારો જણાવો.
- (2) બોન્ડેડ ગોદામો એટલે શું ?
- (3) ઈ-કોમર્સ એટલે શું ?
- (4) IFSCનું પુરું નામ લખો.
- (5) વિમાના સિદ્ધાંતો જણાવો.
- (6) BPO એટલે શું ?

4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14

- (i) સંચાલનની વિવિધ સપાટીઓની આકૃતિ દોરી, તળ સપાટી સંચાલનના કાર્યો જણાવો.
- (ii) હેનરી ફેયોલના સંચાલનના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

અથવા

- (i) આયોજનની વ્યાખ્યા આપી, તેની પ્રક્રિયા સમજાવો.
- (ii) વ્યવસ્થાતંત્ર એટલે શું ? વ્યવસ્થાતંત્રની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

(B) ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો :

- (1) મધ્યસપાટી સંચાલન બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?
- (2) વૈજ્ઞાનિક સંચાલન વિચારધારાના પ્રણેતા કોણ છે ?
- (3) O.R. નું વિસ્તૃત રૂપ લખો.
- (4) શ્રેણીક વ્યવસ્થાતંત્ર એટલે શું ?
- (5) સંકલન એટલે શું ?

DF-109

December-2018

B.Ed., Sem.-I

B-110 : Org. of Commerce & Management

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Give the answer of following questions :

14

- (i) Explain the objectives of commerce education at higher secondary level.
- (ii) Explain the importance of commerce education in present time at higher secondary level.

OR

- (i) Give the meaning of trade and commerce. Clarify the differences between trade and commerce.
- (ii) Clarify the aims of commerce education.

(B) Give the answer of any **four** question in short :

4

- (1) What is the basic objective of commerce education ?
- (2) State the Auxilliary Activities of Commerce.
- (3) Who presented the objectives of Education ?
- (4) Give two specific objectives of general objective of 'knowledge'.
- (5) What is expected behavioral changes ?
- (6) In which year commerce subject include in std. 11-12th Commerce Stream ?

2. (A) Give the answer of following questions :

14

- (i) What is demonstration method ? Explain its merit and demerits.
- (ii) Clarify the concept of Micro teaching. Explain the steps of Micro teaching.

OR

- (i) Prepared Micro lesson on the bases of Set induction skill in any unit of Std. 11-12th.
- (ii) What is lesson planning ? Explain the components of lesson planning.

(B) Give the answer of any **three** questions in short :

3

- (1) What is simulation ?
- (2) State the main limitation of lecture method.
- (3) Who presented first the concept of micro teaching ?
- (4) What is B. B. Skill ?
- (5) State the main difference between simulation and lesson planning.

3. (A) Give the answer of following questions : 14
- (i) What is Business ? Explain the characteristics of Business.
 - (ii) What is insurance ? Explain the types of Insurance.

OR

- (i) Explain the functions of Bank.
 - (ii) What is communication ? Explain the steps of communication process.
- (B) Give the answer of any **four** questions in short : 4
- (1) State the types of industry.
 - (2) What is bonded warehouse ?
 - (3) What is E-commerce ?
 - (4) State the full form of IFSC.
 - (5) State the principles of insurance.
 - (6) What is BPO ?

4. (A) Give the answer of following questions : 14
- (i) Draw a diagram of different levels of management. Also explain the functions of bottom level of management.
 - (ii) Describe Henry Fayol's principles of management.

OR

- (i) Give the definition of planning and explain its process.
 - (ii) What is organization ? Explain characteristics of organization.
- (B) Give the answer of any **three** questions in short : 3
- (1) What is other name of middle level of management ?
 - (2) Who is the promoter of scientific management ?
 - (3) Give full form of O.R.
 - (4) What is matrix organization ?
 - (5) What is co-ordination ?
-